

РЕШЕНИЕ № 278

гр. София, 5 юли 2012 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, трето наказателно отделение, в съдебно заседание на двадесет и девети май, две хиляди и дванадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ : ЕЛИЯНА КАРАГЪЗОВА

ЧЛЕНОВЕ : КРАСИМИР ХАРАЛАМПИЕВ

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА

при секретар **Иванка Илиева**

и в присъствието на **прокурора Димитър Генчев**

изслуша докладваното от **съдията Красимир Харалампиев**

н. д. № 533/2012 г.

Производството е образувано по искане на Главния прокурор на Република България за възобновяване на нохд № 1893/2011г. на Варненския окръжен съд /ВОС/, отмяна на постановеното по него протоколно определение от 04.01.2012г. за одобряване на постигнато споразумение и връщане на делото за ново разглеждане, поради допуснати нарушения по чл.422, ал.1, т.5, вр. чл. 348, ал.1, т.т.1-3 от НПК.

В съдебно заседание на 29.05.2012г. искането се поддържа от прокурор при Върховната касационна прокуратура.

Осъденият Д. Д. С. и упълномощеният от него процесуален представител-адв. Ж. М. Г. от АК-....., редовно призовани без да посочат уважителни причини. участват не се явяват. От адв. Г. е постъпило писмено становище, в което са изложени съображения за неоснователността на направеното искане и се моли да бъде оставено без уважение.

Върховният касационен съд, трето наказателно отделение, за да се произнесе взе предвид следното:

С определение № 1 от 04.01.2012г., по нохд № 1893/2011 год. в производство по чл. 381-383 от НПК, Варненския окръжен съд е одобрил постигнатото между представителя на обвинителната власт и защитника на Д. Д. С. споразумение, с което обвиняемият се е признал за виновен в това, че на 17.07.2011 год. в гр. В, при управление на мотоциклет „.....” с рег. № нарушил правилата за движение по пътищата-чл. 119, ал. 1 и чл. 21, ал. 1 от Закона за движение по пътищата /ЗДвП/ и по непредпазливост причинил смъртта на Л. И. К., поради което и на основание чл.343, ал. 1, б."в" и чл. 54 от НК му е наложено наказание от две години лишаване от свобода, изтърпяването на което отложено по чл.66 от НК, с четиригодишен изпитателен срок, а на основание чл. 343Г от НК е лишен от право да управлява МПС за срок от две години.

Съгласно чл. 383, ал. 1 от НПК съдебния акт след одобряването му не е проверяван от следваща съдебна инстанция, тъй като последиците от него са приравнени на влязла в сила присъда.

Искането за отмяна на атакуваното определение и възобновяване на наказателното дело е процесуално допустимо- спазен е шестмесечният срок по чл. 421, ал. 1 от НПК, а по същество и основателно, поради следните съображения:

Налагането на наказание, включително в рамките на диференцираните процедури в наказателно-процесуалния кодекс се основава на нормативно регламентирани и последователно провеждани начала – на принципа на

законоустановеност на наказанието и на принципа на индивидуализация му в съответствие със степента на обществена опасност на деянието и с личността на дееца, със смекчаващите и отегчаващи вината обстоятелства по делото/чл. 54 и чл. 55 от НК/.

В тази дейност съдът е длъжен да се отчете обективните фактически данни за конкретната престъпна проява, за личностните качества на дееца и за останалите очертани в правната уредба обстоятелства, и надлежно да ги съобрази в своята аналитична и оценъчна дейност при индивидуализация на наказателната отговорност, като неизпълнението на тези задължения предпоставя нарушение на материалния закон, неминуемо обосноваващо явна несправедливост на наложената санкция

По същия начин стоят нещата и при възложената компетентност на съда да прецени начина на изпълнение на определеното наказание лишаване от свобода, чрез който ще се постигнат целите по чл.36 от НК.

За престъплението по чл. 343, ал. 1,б."в" от НК законодателят е предвидил наказание до шест години лишаване от свобода.

При определяне наказанието на осъдения в размер на две години лишаване от свобода /фактически при приет превес на смекчаващите обстоятелства/, Варненският окръжен съд е игнорирал конкретиката по делото, сочеща на тежестта на инкриминираното престъпно посегателство и е пренебрегнал зачестилите прояви на грубо незначитане на правилата за движение по пътищата, в аспекта на предявените от разпоредбата на чл.36 от НК императивни изисквания.

Вярно е, че отразените в престъпния състав признаци очертават в тяхната съвкупност онова типично общественоопасно деяние, което особена материалноправна норма запрещава като престъпление от даден вид. Обусловената от тях типична обществена опасност на съответното престъпно посегателство е оценена от закона при фиксиране на установената в него санкция, поради което и те не могат след това да се явяват едновременно и такива, определящи индивидуалната тежест на конкретното престъпление от този вид и следващото се наказание-чл.56 от НК.

Това положение обаче, не се опровергава от констатацията, че в много случаи посочените в материалноправната разпоредба признаци могат да бъдат дадени във варианти, чиито видови особености оказват влияние върху конкретната степен на обществена опасност на престъпленията, поради което и те следва да се вземат предвид при индивидуализация на наказателната отговорност на подсъдимото лице, като вид, размер и начин на изпълнение на санкциите.

Ярък пример на изложеното е настоящият случай, обективиращ консумиран престъпен състав на чл. 343, ал. 1, б. "в" от НК, чрез демонстрирано пренебрежително отношение към правилата за движение по пътищата в констатираните повече от едно нарушения по ЗДвП.

От приобщената доказателствена съвкупност с изискуемата се несъмненост е установено - управление на моторно правозно средство от Диян Станчев с надвишаваща повече от два пъти разрешената по чл. 21, ал. 1 от ЗДвП скорост на движение за населено място от 50км/час; нарушението на задължението от негова страна по чл. 119, ал. 1 от ЗДвП - при приближаването на пешеходна пътека да пропусне стъпилата и преминаващата по нея пешеходка и настъпилият тежък общественоопасен резултат - смъртта на двадесет годишната Л. К., явяваща се в причинно-следствена връзка с посочените груби нарушения.

При очертаните форми на проявление на инкриминираното поведение, предпоставящи с висок интензитет на вероятност транспортен инцидент, и при съблюдаване на настъпилите вредоносни съставомерни и несъставомерни последици е необходима прецизна оценка на тежестта на престъпното деяние, с което контролираният по реда на извънредния способ за проверка съд, не се е съобразил при отмерване на наказанието "лишаване от свобода".

В коментирания смисъл, настоящият съдебен състав установи подценяване на обществената опасност на инкриминираното престъпление и на плоскостта на честотата на този вид неправомерни посегателства в обсега на общата престъпност, и на причинените с тях тежки загуби и реални вреди, отразени в официалната статистика, които предопределят специално внимание от правоохранителните и правоприлагащи органи, и адекватна строгост при санкционирането им.

Недостатъчната оценъчност на визираните обстоятелства е обосновала и неправилното приложение на чл.66 от наказателния закон- института на условното осъждане спрямо Д. С..

Отлагане изпълнението на наказанието „лишаване от свобода“ предпоставя кумулативната даденост на определените в чл. 66 от НК изисквания относно размера на определената наказателна санкция и съдебното минало на подсъдимия, които компетентният орган е суверенен и оправомощен да интерпретира във взаимовръзка с възможната реализация на индивидуалната и генерална превенция. Характеристиките на осъщественото от Д. С. инкриминирано деяние, субсумиращи престъпния състав на чл.343, ал.3, пр.1, 2 и 4, б. "в", вр. ал.1 от НК и социалният отзвук на този вид транспортни посегателства не мотивират прилагане на института на условното осъждане, поради предписаната наложителност от съответно предупредително и поправително-възпитателно въздействие на наказанието спрямо осъдения и останалите членове на обществото, която в обсега на преценката си, съдът е длъжен да вземе предвид.

В контекста на изложеното за спецификата и тежестта на престъплението, Варненският окръжен съд не е отдал нужното значение, че в същото като акт на поведение се проявяват социалните, психологически и индивидуални качества на извършителя, а специалната превенция обуславя необходимост от съответствие на санкционните последици с предвидените в чл.36 от НК цели.

Промяна във формираното заключение не внасят фактическите данни за личността на осъденото лице, очертаващи че Д. С. не е осъждан, и сочещи на призната вина в рамките на проведената диференцирана процедура

по Глава XXIX от НПК. Посоченият факт, свързан със съдебното минало на С. е формално, но недостатъчно условие за приложение разпоредбата на чл. 66 от НК, а депозираният пред решаващия орган декларация по чл.382, ал. 4 от НПК предполага законосъобразност на особеното производство по чл. 381-384 от НПК и се цени като смекчаващо обстоятелство при индивидуализацията на наказателната отговорност, без да създава наложителност за условно осъждане на лицето.

Материалноправната норма на чл.66 НК отдава преимуществено значение на личната превенция, но не толерира игнориране на генералните възпитателни и предупредителни функции на наказанието. Прилагането на института на условното осъждане при аргументираната позиция за актуалния облик и динамика на извършените неправомерни деяния по чл. 343 НК от водачи, управляващи моторни превозни средства с несъобразена или превишена скорост, поражда реална опасност същият да бъде възприет като безнаказаност.

Престъпленията по транспорта, с оглед механизма им на осъществяване, представляващ опасност за охраняваните човешки права и юридически защитени ценности на мнозина, и предвид възможните и настъпили вредни последици за живота, телесната неприкосновеност и имуществото на невинни хора, мотивират висока степен на обществена укоримост и изискват справедлива наказателна репресия.

Тежестта на конкретно извършеното деяние и неговото социално отражение в аспекта на генералната превенция обосновава извода, че за постигане целите на наказанието е необходимо Д. С. да бъде поставен в изолация от обществото. Неспазването на материалния закон при определяне размера на санкцията „лишаване от свобода“, при превес на смекчаващите обстоятелствата по чл. 54 от НК и при определяне на начина на нейното изтърпяване е довело до явна несправедливост на наложеното на С. наказание, в представеното за одобряване споразумение за решаване на делото, което не е констатирано и преодоляно от Варненския окръжен съд по предвидения в чл.382, ал. 5 и ал. 8 от НПК, процесуален ред. Липсата на упражняване на очертаните правомощия, от страна на съда в обсега на проведената особена процедура и обективизираната в постановения съдебен акт сочи за неправилна преценка за наличието на законовите предпоставки по чл.382, ал.7 от НПК.

Ето защо, атакуваното от главния прокурор определение от 04.01.2012год., по нохд № 1893/2011г., по описа на ОС-Варна, е постановено в нарушение на материалния и процесуален закон и като последица е довело до явна несправедливост при ангажиране наказателната отговорност на дееца.

Изложените съображения формират вътрешното убеждение на настоящия състав за основателност на искането на главния прокурор за възобновяване на нохд № 1893/2011г., отмяна на постановения от Варненския окръжен съд съдебен акт и връщане на делото за ново разглеждане.

При повторното производство, в рамките на предоставената на съда компетентност и в съответствие с дадените от ВКС указания, да се индивидуализира наказателната отговорност на Д. С..

Водим от горното и на основание чл.425, ал.1, т.1, вр. чл.422, ал.1, т. 5, вр. чл. 348 ал.1, т.т.1-3 от НПК, Върховният касационен съд,

РЕШИ:

ВЪЗОБНОВЯВА нохд № 1893/2011г. на Варненския окръжен съд, като **ОТМЕНЯ** постановеното по него определение от 04.01.2012год. и **ВРЪЩА** делото за разглеждане от друг състав на съда.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: [подпис]

ЧЛЕНОВЕ: 1. [подпис]

2. [подпис]